

Časopis za poslovnu teoriju i praksu
Rad primljen: 04.05.2020.
Rad odobren: 21.06.2020.

UDK 316.422.6:338.124.4
DOI 10.7251/POS2024059P
Originalan naučni rad

Pupavac Drago, Veleučilište u Rijeci, Rijeka, Republika Hrvatska, drago.pupavac@veleri.hr
Lovrić Ivana, Pomorski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, Republika Hrvatska

MODERNO ROPSTVO KAO GLOBALNI FENOMEN

Rezime: Procjenjuje se da je više od 40 milijuna muškaraca, žena i djece u svijetu u nekom od oblika ropuskog odnosa. Premda su službeno ropstvo i prisilni rad ukinuti u cijelom svijetu, može se ustvrditi da nema države na svijetu u kojoj se ne može naići na neki od oblika modernog ropstva. Moderno ropstvo postalo je globalni fenomen. U skladu s tim, cilj ovoga rada je istražiti povezanost između ekonomske nejednakosti država, broja stanovnika i broja osoba koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva. Polazne pretpostavke ovoga rada jesu da je broj osoba u nekom od oblika modernog ropstva veći u državama koje prema metodologiji Svjetske banke za obnovu i razvoj spadaju u grupu nižih dohodovnih skupina kao i u državama koje broje veći broj stanovnika. Da bi se dokazale postavljene hipoteze u različitim kombinacijama primijenjene su brojne znanstvene metode od kojih se izdvajaju metoda analize i sinteze, metoda indukcije i dedukcije, metoda deskriptivne statistike i metoda korelacijske analize. Rezultati istraživanja temelje se na sekundarnim izvorima podataka.

Ključne riječi: moderno ropstvo, ekonomska nejednakost, broj stanovnika, dohodovne grupe država

JEL klasifikacija: J46, K38

UVOD

Najčešće citirani dio Američke deklaracije o neovisnosti (1776) i jedna od najpoznatijih rečenica na engleskom jeziku: „Mi držimo ove istine samorazumljivim: svi su ljudi stvoreni jednakima i obdareni od svojeg Tvorca određenim neotuđivim pravima, među kojima su život, sloboda i potraga za srećom“ (*We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness.*) – postavila je temelje za borbu protiv ropstva. Ideja Francuske revolucije (1789) o jednakosti svih ljudi, bez obzira na rasu, spol ili stalež, inspirirana Američkom deklaracijom o neovisnosti, snažno je utjecala na ukidanje ropstva. Dvije godine kasnije (1791) u noći između 22. i 23. kolovoza muškarci i žene koji su dovedeni iz Afrike i koji su radili kao robovi u ondašnjoj francuskoj koloniji na Haitiju, započeli su prvu pobunu robova u moderno vrijeme. Kao spomen na taj događaj Ujedinjeni narodi su uspostavili „Međunarodni dan sjećanja na trgovinu robljem i njezino ukidanje“.

Suzbijanje ropstva započinje 1807. godine u Velikoj Britaniji, donošenjem zakona kojim je prodaja robova s obje strane Atlantika postala nezakonita (Van Der Liden 2011, 47). Godine 1820. i Sjedinjene Američke Države donose zakon kojim trgovinu robova kažnjavaju smrću. U britanskim kolonijama ropstvo je ukinuto 1833. godine, tada je oslobođeno više od 750 000 robova (Musa 2017:92). Sjedinjene Američke Države to su učinile 1865. godine. Mauritanija je posljednja država na svijetu koja je ukinula ropstvo i to tek 1981. godine. Procjenjuje se da i danas 20% posto stanovništva ove države čine robovi.

Ropstvo (Herceg-Pakšić i Jurić 2016, 285) je prvi put definirano Konvencijom o zabrani ropstva i trgovine robljem iz 1926. u čl. 1. st. 1. kao status ili stanje osobe nad kojom se vrše neka ili

sve ovlasti koje proizlaze iz prava vlasništva (*Slavery is the status or condition of a person over whom any or all of the powers attaching to the right of ownership are exercised*). Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda čl. 4 izričito zabranjuje ropstvo i prisilni rad. Zabrana je apsolutna. U načelu, moderno ropstvo označava situacije iskorištavanja koje osoba nema mogućnost odbiti ili napustiti zbog prijetnji, nasilja, prisile, zlorabe moći i prijave. Moderno ropstvo velik je i unosan *business*. U skladu s tim, u ovome radu analiziraju se i elaboriraju pojavni oblici modernog ropstva te se istražuje povezanost ekonomske nejednakosti država mjerene BDP/p.c. i broja stanovnika s procijenjenim brojem osoba koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva.

1. TEORIJSKI OKVIR I KONCEPTUALNI MODEL ISTRAŽIVANJA

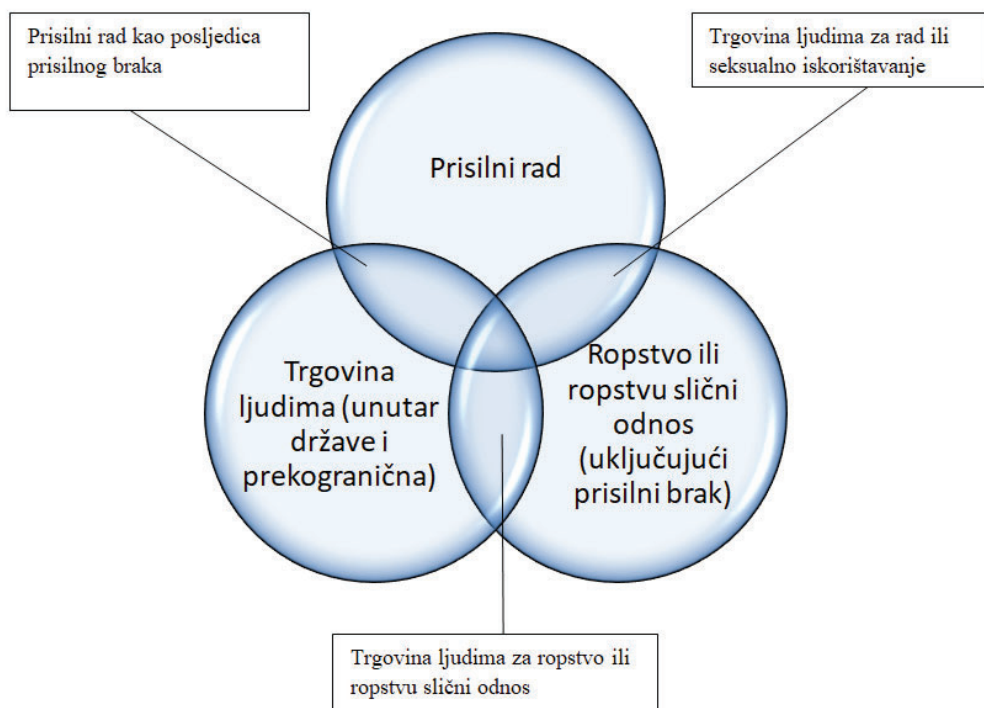
Procjenjuje se da je tijekom 2016. godine u svijetu 40,3 milijuna muškaraca, žena i djece bilo u nekom od oblika ropškog odnosa. To je čak tri puta više nego što je između XV i XIX stoljeća bilo zarobljeno i prodano robova (cf. tablicu 1).

Tabela 1. Transatlantska trgovina robljem (Slave Voyages 2020)

Španjolska/Urugvaj	Portugal / Brazil	GB	Nizozemska	USA	Francuska	Danska / Baltić	Ukupno	
1501-1525	6,363	7,000	0	0	0	0	0	13,363
1526-1550	25,375	25,387	0	0	0	0	0	50,762
1551-1575	28,167	31,089	1,685	0	0	66	0	61,007
1576-1600	60,056	90,715	237	1,365	0	0	0	152,373
1601-1625	83,496	267,519	0	1,829	0	0	0	352,844
1626-1650	44,313	201,609	33,695	31,729	824	1,827	1,053	315,050
1651-1675	12,601	244,793	122,367	100,526	0	7,125	653	488,065
1676-1700	5,860	297,272	272,200	85,847	3,327	29,484	25,685	719,675
1701-1725	0	474,447	410,597	73,816	3,277	120,939	5,833	1,088,909
1726-1750	0	536,696	554,042	83,095	34,004	259,095	4,793	1,471,725
1751-1775	4,239	528,693	832,047	132,330	84,580	325,918	17,508	1,925,315
1776-1800	6,415	673,167	748,612	40,773	67,443	433,061	39,199	2,008,670
1801-1825	168,087	1,160,601	283,959	2,669	109,545	135,815	16,316	1,876,992
1826-1850	400,728	1,299,969	0	357	1,850	68,074	0	1,770,978
1851-1875	215,824	9,309	0	0	476	0	0	225,609
Ukupno:	1,061,524	5,848,266	3,259,441	554,336	305,326	1,381,404	111,040	12.521,337

Trgovci suvremenim robljem u XXI stoljeću zarađuju 25 do 30 puta više od trgovaca robljem iz XVIII i XIX stoljeća (Kelly 2017). To je sigurno jedan od razloga zašto je ropstvo, premda u izmijenjenom obliku, prisutno i u moderno doba. Tako možemo ustvrditi da je na svakih 200 osoba u svijetu jedna osoba u nekom obliku modernog ropstva. Od ukupnog broja osoba koje se nalaze u nekom od oblika suvremenog ropstva njih 24,9 milijuna nalazi se na prisilnom radu, dok njih 15,4 milijuna živi u prisilnom braku. Žene i djevojčice posebno su ranjiva skupina i procjenjuje se da čine 28,7 milijuna ili 71% posto od ukupnog broja osoba koje se nalaze u modernom ropstvu. Svaka četvrta osoba je dijete. Moderno ropstvo najviše je zastupljeno u Africi (7,6 osoba na tisuću stanovnika), slijede Azija i Pacifik (6,1 osoba na tisuću stanovnika) te Europa i Središnja Azija (3,9 osoba na tisuću stanovnika).

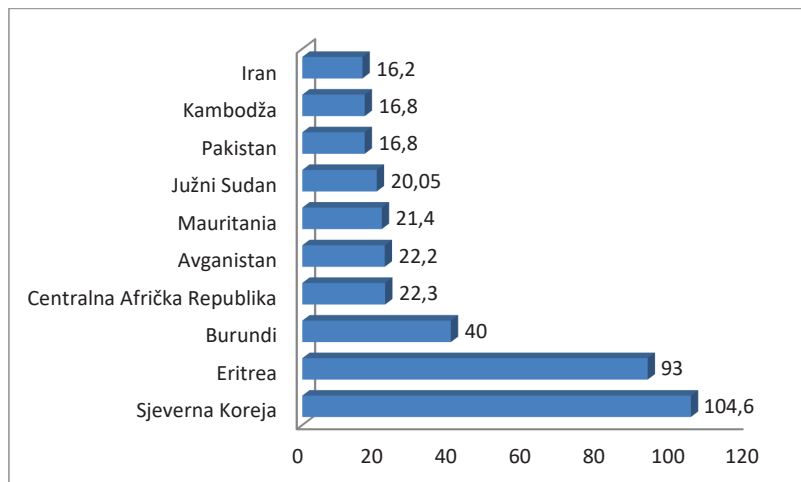
Pojam modernog ropstva (cf. shemu 1) obuhvaća: 1) prisilni rad, 2) trgovinu ljudima i 3) ropstvo ili ropstvu sličan odnos.

Slika 1. (Dizajnirali autori prema: The Global Slavery Index 2018, Walk Free Foundation)

Što se tiče prisilnog rada (Duvnjak 2009; Duvnjak 2018; Pupavac i Budić i Marinac 2019; Pupavac i Maršanić i Krpan 2019; Pupavac 2015; Pupavac 2015; Rafajac i Pupavac 2017; Vukmirović i Pupavac i Šehanović 2016; Duvnjak 2018), on je najzastupljeniji u državama Azije i Pacifika (4 osobe na tisuću stanovnika), Europi i Središnjoj Aziji (3,6 osoba na tisuću stanovnika), Africi (2,8 osoba na tisuću stanovnika), Arapskim državama (2,2 osobe na tisuću stanovnika) i Americi (1,3 osobe na tisuću stanovnika). Procjenjuje se da je od ukupnog broja ljudi na prisilnom radu njih 16 milijuna angažirano na radu u privatnom gospodarskom sektoru, 4,8 milijuna u seksualnoj industriji i 4,1 milijuna u državnom sektoru. Tipične za odnose ropstva jesu različite poljoprivredne djelatnosti, proizvodnja cigala i ugljena, tekstilna manufaktura, kućanski poslovi, krčenje šuma i sl. Prema nekim procjenama (Bales 2017) 15% od ukupne ilegalne dobiti odnosi se na prisilni rad. Prisilni brak najzastupljeniji je u Africi (Sarich, Olivier, Bales 2016). Više od 70% od 4,8 milijuna osoba u seksualnoj industriji žrtve su seksualne eksploatacije u azijsko pacifičkoj regiji.

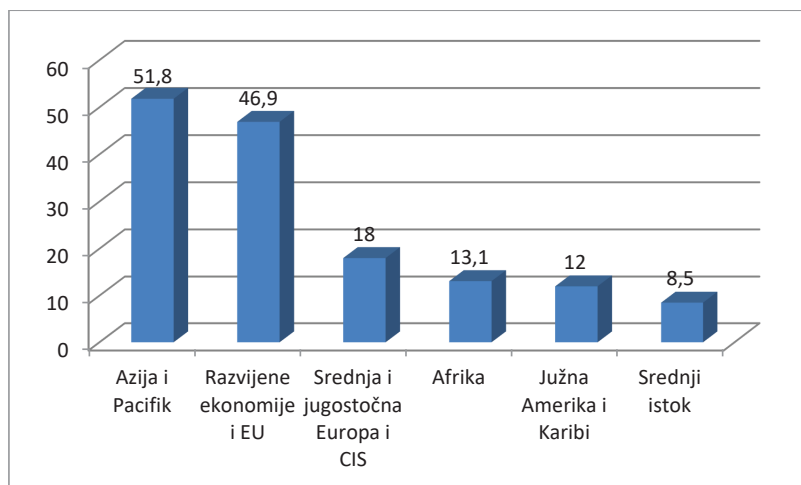
Po broju žrtava prisilnog ropstva na tisuću stanovnika prednjače sljedeće države (cf. grafikon 1).

Grafikon 1. Broj žrtava modernog ropstva na 1,000 stanovnika (Dizajnirali autori prema: Global Slavery Index)

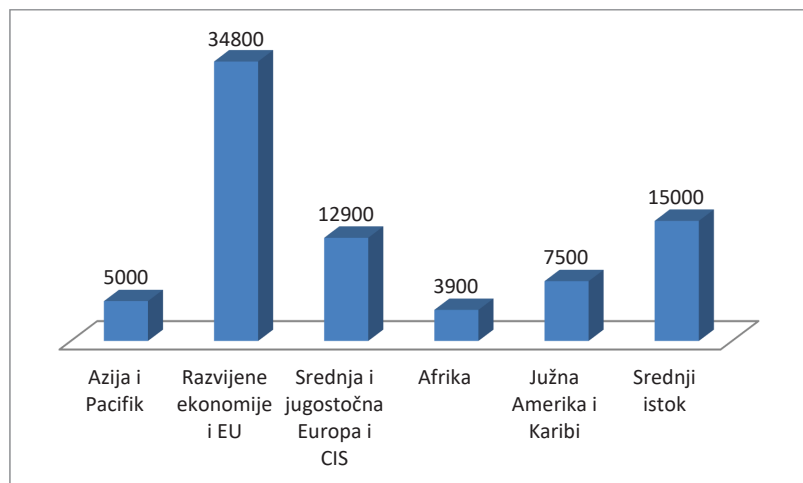
Na temelju grafikona 1. razvidno je da po broju žrtava modernog ropstva na tisuću stanovnika prednjače gospodarske nerazvijene države.

Prema nekim procjenama moderno ropstvo godišnje generira profit veći od 150 milijardi svake godine od čega se gotovo jedna trećina ostvaruje u razvijenim državama svijeta uključujući i Europsku uniju (cf. grafikon 2).

Grafikon 2. Godišnja dobit od prisilnog rada po svjetskim regijama (mlrd. USD) (ILO 2014, 14)

Kara (2009) procjenjuje da seksualna trgovina čini 50% ukupne ilegalne dobiti modernog ropstva. Prosječna dobit po jednoj osobi za njihove eksploatore iznosi oko 4 000 USD. No, kako je seksualna industrija najprofitabilnija procjenjuje se da prosječna dobit po jednoj osobi koja se nalazi u ropstvu za seksualno iskorištavanje kreće od 35 000 do 80 000 USD (Baker 2018). Prosječna godišnja dobit po jednoj osobi na prisilnom radu najveća je u razvijenim ekonomijama (cf. grafikon 3).

Grafikon 3. Godišnja dobit po osobi na prisilnom radu (ILO 2014, 14).

Čini se primjerenim naglasiti da i brojnost stanovništva, također, utječe na procjenu broja osoba koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva. Tako su primjerice neke od najmnogoljudnijih država svijeta istodobno i države s najvećim brojem osoba u nekom od oblika modernog ropstva (cf. tablicu 2).

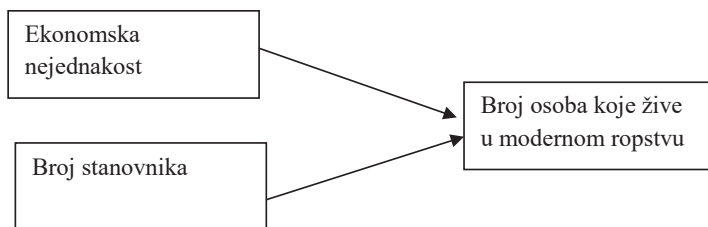
Tabela 2. Deset vodećih država po broju osoba u nekom od oblika modernog ropstva u svijetu za 2018. (Statista 2020)

Država	Broj osoba u nekom od oblika modernog ropstva
Indija	7989000
Kina	3864000
Pakistan	3186000
Sjeverna Koreja	2640000
Nigerija	1386000
Iran	1289000
Indonezija	1220000
Demokratska Republika Kongo	1045000
Rusija	794000
Filipini	784000

Oko 60% osoba, koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva, su u ovih 10 država u kojima istodobno živi više od polovice svjetskog stanovništva.

Na temelju proučene dostupne literature definiran je konceptualni model istraživanja (cf. shemu 2).

Slika 2. Konceptualni model istraživanja modernog ropstva u svijetu (Autori)

Njime se definira broj osoba koje žive u modernom ropstvu u pojedinim državama svijeta. Broj osoba koje u pojedinim državama svijeta žive u nekom od oblika modernog ropstva određen je ekonomskom nejednakošću mjereno BDP/p.c. i brojem stanovnika u toj državi. U skladu s tim, postavljene su sljedeće hipoteze:

H1: Države s nižom razinom BDP/p.c. imaju veći broj stanovnika pogođenih modernim ropstvom.

H2: Države s većim brojem stanovnika imaju veći broj osoba koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva.

2. METODOLOGIJA

Da bi se ostvarili cilj i svrha istraživanja prikupljeni su podaci iz sekundarnih izvora podataka i to: 1) podaci Međunarodnog monetarnog fonda o bruto domaćem proizvodu po glavi stanovnika za 2018. godinu i 2) podaci fondacije Walk Free o Indeksu globalnog ropstva, broju stanovnika i broju osoba koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva prema izvješću iz 2018. godine.

Prikupljeni podaci obrađeni su pomoću statističkog programa za obradu podataka Statistica. Analizom je obuhvaćeno 149 država svijeta za koje su se mogli utvrditi i BDP/p.c. i Indeks globalnog ropstva.

Od primijenjenih metoda izdvajaju se metode analize i sinteze, metoda indukcije i dedukcije, metode deskriptivne statistike te statistička metoda korelacijske analize.

Metode deskriptivne statistike koristit će se za analizu i ocjenu BDP/p.c. i Indeksa globalnog ropstva na globalnoj razini.

Pomoću metode korelacijske analize utvrdit će se postojanje vrste i jačine statističke veze najprije između ekonomske nejednakosti mjerene BDP/p.c., broja stanovnika i broja osoba koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva na globalnoj razini, a potom između BDP/p.c, broja stanovnika i broja osoba koja se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva u državama s niskom razinom dohotka, državama sa nižom-srednjom razinom dohotka, državama s višom-srednjom razinom dohotka i državama s visokom- razinom dohotka.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I DISKUSIJA

Na temelju prikupljenih podataka za 149 država svijeta (cf. tablicu 3) sačinjena je kratka deskriptivna analiza BDP/p.c. broja stanovnika (POP) i procijenjenog broja žrtava modernog ropstva (ENV).

Tabela 3. Deskriptivna statistika BDP/p.c, broja stanovnika i broja žrtava modernog ropstva (N=149) (Autori)

	GDP/p.c.	POP	ENV
Aritmetička sredina	13968,2695	47974255	250825,503
Vrijednost medijana	5032,9	10725000	44000
Standardna devijacija	18979,9499	160374362	811200,51
Ukupan zbroj	2081272,16	7148164000	37373000
Minimalna vrijednost	305,5	330000	1000
Maksimalna vrijednost	101376,5	1397029000	7989000
Prvi kvartil (25%)	1337,8	4874000	15000
Treći kvartil (75%)	17715,6	31557000	137000

Analizom u navedenih 149 država obuhvaćeno je 37 373 000 ili oko 93% od ukupno procijenjenog broja osoba koje su žrtve modernog ropstva. Na temelju podataka iz tablice 3 može se za sve tri varijable vidjeti veliki raspon varijacije. Tako, primjerice, procijenjeni minimalni broj osoba koje su žrtve modernog ropstva iznosi 1 000, a maksimalni čak 7 989 000. Kako je najmanja vrijednost 1 000 može se zaključiti da među 149 analiziranih država ne postoji niti jedna u kojoj ne postoje osobe koje su žrtve modernog ropstva. Najmanji broj žrtava modernog ropstva prisutan je u europskim državama Luksemburgu i Islandu (1 000), a najveći u Indiji 7 989 000. Izračunani koeficijent kvartilne devijacije iznosi 0,80 te svjedoči o visokom stupnju disperzije. Prvi četvrtinu (kvartil) čine države za koje se procjenjuje da imaju manje od 15 000 žrtava modernog ropstva, a posljednju četvrtinu (kvartil) one države za koje se procjenjuje da imaju više od 137 000 žrtava modernog ropstva. U preostalim 50% država broj žrtava modernog ropstva kreće se od 15 000 do 137 000. Izračunana vrijednost medijana (M=44 000) pokazuje je u prvoj polovici država procijenjeni broj žrtava modernog ropstva manji od 44 000, a u drugog polovici veći od 44 000. O velikom stupnju varijabilnosti svjedoče i velike vrijednosti standardne devijacije, odnosno velika odstupanja od aritmetičkih sredina analiziranih varijabli. Tako, primjerice, prosječno odstupanje procijenjenog broja žrtava modernog ropstva iznosi SD=811 200 ili 323% (koeficijent varijacije).

U nastavku ove znanstvene rasprave istražuje se stupanj jakosti veza između ekonomske nejednakosti mjerene BDP/p.c, broja stanovnika (POP) i procijenjenog broja osoba (ENV) koje se nalaze u nekom od oblika modernog ropstva (cf. tablicu 4).

Tabela 4. Rezultati korelacijske analize između BDP/p.c, broja stanovnika i procijenjenog broja osoba koje su žrtve modernog ropstva (N=149) (Autori)

Correlations (Modern_Slavery) Marked correlations are significant at $p < ,05000$ N=149 (Casewise deletion of missing data)					
	Aritmetička sredina	Std.dev.	GDP/p.c.	POP	ENV
GDP/p.c.	13968	18980	1,000000	-0,056821	-0,147314
POP	47974255	160374362	-0,056821	1,000000	0,853982
ENV	250826	811201	-0,147314	0,853982	1,000000

Na temelju podataka iz tablice 4 može se utvrditi postojanje čvrste korelacije između broja stanovnika i procijenjenog broja osoba koje su žrtve modernog ropstva ($r=-0,85$; $p<0,05$) te slaba povezanost između BDP/p.c. i procijenjenog broja osoba koje su žrtve modernog ropstva ($r=-0,14$; $p<0,05$).

Rezultati korelacijske analize potvrdili su hipotezu 2 te se može pouzdano utvrditi da broj žrtava modernog ropstva ovisi o broju stanovnika u određenoj državi. Slaba korelacija između ekonomske nejednakosti mjerene BDP/p.c. i procijenjenog broja žrtava modernog ropstva ne daje nam zapravo da prihvatimo hipotezu 1, odnosno da tvrdimo da se povećanjem BDP/p.c. statistički značajno smanjuje broj žrtava modernog ropstva. No, kako je koeficijent korelacije

negativnog predznaka čini se primjerenim istražiti međuovisnost i jačinu veza između navedenih varijabli za ekonomski različito razvijene države, koje prema metodologiji Svjetske banke za obnovu i razvoj, spadaju u različite dohodovne skupine i to: 26 država s niskom razinom dohotka, 37 država s nižom-srednjom razinom dohotka, 38 država s višom-srednjom razinom dohotka i 47 država s visokom razinom dohotka (cf. tablicu 4).

Tablica 4. Rezultati korelacijske analize između BDP/p.c. i broja žrtava modernog ropstva za različite dohodovne grupe država (Autori)

	GDP/p.c.- prosjeck	ENV-prosjeck	Korelacija	p
Države s niskom razinom dohotka (1025\$ ili manje)	674,44	279 889	R = 0,24	p < 0,05
Države s nižom-srednjom razinom dohotka (od 1026 do 3995\$)	2273,64	496 730	R = -0,14	p < 0,05
Države s višom-srednjom razinom dohotka (od 3996 do 12373\$)	7391,92	249 421	R = 0,06	p < 0,05
Države s visokom razinom dohotka (12 376\$ ili više)	36128,60	41 681	R= 0,02	p < 0,05

Na temelju podataka iz tablice 4 razvidno je postojanje negativne veze između BDP/p.c. i broja žrtava modernog ropstva samo u skupini država s nižom-srednjom razinom dohotka ($r=-0,14$; $p<0,05$). To je istodobno skupina s najvećim prosječnim brojem žrtava modernog ropstva. Za skupinu 38 država s višom-srednjom razinom dohotka i skupinu 47 država s visokom razinom dohotka može se konstatirati odsustvo bilo kakve veze između BDP/p.c. i broja žrtava modernog ropstva. U državama s visokom razinom dohotka evidentan je najmanji prosječni broj žrtava modernog ropstva (41 681). U državama s visokom razinom dohotka procjenjuje se da je 1 959 000 žrtava modernog ropstva. No, kako je u skupini država s višom-srednjom razinom 9 478 000 žrtava modernog ropstva može se konstatirati da od ukupnog broja žrtava modernog ropstva njih 30,60% živi u gospodarski razvijenom svijetu. U skupini država s niskom razinom dohotka zamjetna je najveća (premda slaba i pozitivna veza) povezanost BDP/p.c. i broja žrtava modernog ropstva. Dobiveni podatak može se tumačiti kao spremnost građana ovih država da kada jednom „otplate svoj dug“ i značajnije sami povećaju svoje prihode i sami budu spremni druge osobe iz svoje države podvrgnuti nekom od oblika modernog ropstva.

Što se tiče korelacije između broja stanovnika i procijenjenog broja žrtava modernog ropstva po različitim dohodovnim skupinama država, može se konstatirati da je ona pozitivna u svim dohodovnim skupinama, a najniža u skupini država s niskom razinom dohotka ($r=-0,27$; $p<0,05$). U skupini država s nižom-srednjom razinom dohotka ($r=-0,96$; $p<0,05$), skupini država s višom-srednjom razinom dohotka ($r=-0,95$; $p<0,05$) i skupini država s visokom razinom dohotka ($r=-0,89$; $p<0,05$) zamjetna je vrlo jaka i pozitivna veza između broja stanovnika i procijenjenog broja žrtava u modernom ropstvu.

Prema nekim procjenama za eliminiranje modernog ropstva potrebna su dva desetljeća i iznos od oko 23 milijarde dolara (Bales 2017). Od samih početaka borbe protiv ropstva pa sve do

danas Velika Britanija nalazi se u vrhu država svijeta čije vlade poduzimaju značajne napore u suzbijanju ropstva (cf. tablicu 5).

Tabela 5. Pregled država čije vlade poduzimaju najviše/najmanje u borbi protiv modernog ropstva, 2018. (The Global Slavery Index 2018, 41)

Redni broj	Visoka angažiranost u poduzimanju mjera za sprječavanje modernog ropstva	Niska angažiranost u poduzimanju mjera za sprječavanje modernog ropstva
1.	Nizozemska	Sjeverna Koreja
2.	SAD	Libija
3.	Velika Britanija	Eritreja
4.	Švedska	Srednjoafrička Republika
5.	Belgija	Iran
6.	Hrvatska	Ekvatorijalna Gvineja
7.	Španjolska	Burundi
8.	Norveška	Kongo
9.	Portugal	Sudan
10.	Crna Gora	Mauritanija

Prema globalnom indeksu ropstva za 2018. godinu procjenjuje se da je u deset država koje su najmanje angažirane u borbi protiv modernog ropstva bilo 6,9 milijuna ljudi koji su se nalazili u nekom od oblika modernog ropstva. Na temelju podataka iz tablice 5 može se zaključiti da je niska angažiranost u poduzimanju mjera za sprječavanje modernog ropstva jedan od glavnih čimbenika opstojnosti modernog ropstva u suvremenom društvu.

ZAKLJUČAK

Moderno ropstvo globalni je fenomen suvremenog svijeta. Glavni oblici modernog ropstva prisilni su rad, trgovina ljudima i ropstvo ili ropstvu sličan odnos. Broj žrtava modernog ropstva sve više se povećava. Razloge tome treba tražiti u prekomjernom iskorištavanju prirodnih resursa siromašnih država, velikim globalnim migracijskim tokovima, razvoju informacijsko-komunikacijskih tehnologija, niskim transportnim troškovima, niskom riziku, relativno niskoj cijeni modernih robova i činjenici da se radi o iznimno unosnom *businessu*. Žene i djevojčice glavne su žrtve modernog ropstva. Unatoč činjenici da gospodarski nerazvijene države prednjače po broju žrtava modernog ropstva, na tisuću stanovnika, ne može se pouzdano utvrditi da postoji veza između ekonomske nejednakosti mjerene BDP/p.c. i procijenjenog broja žrtava modernog ropstva. Istraživanje povezanosti između BDP/p.c. i žrtava modernog ropstva unutar različitih dohodovnih skupina država, također, nam ne daje za pravo da potvrdimo hipotezu 1. U skladu s tim hipoteza 1, koja sugerira da države s višom razinom BDP/p.c. imaju manji broj žrtava pogođenih modernim ropstvom se odbacuje. Hipoteza 2 koja sugerira da broj žrtava modernog ropstva izravno i bitno ovisi o broju stanovnika, može se prihvatiti s viskom pouzdanosti. Moderno ropstvo moglo bi i trebalo biti ukinuto u narednih par desetljeća kada bi za to postojala čvrsta politička volja na globalnoj razini. U budućim istraživanjima istraživački fokus bi trebalo usmjeriti na povezanost siromaštva i broja žrtava modernog ropstva.

LITERATURA

1. Baker, Aryn. 2018. "An Ancient Curse Kept Nigerian Women Bound to Sex Slavery. Now, It's Been Reversed." *TIME*. Accessed April, 2. 2020. <https://time.com/longform/juju-curse-nigeria-sex-slavery-europe/>
2. Bales, Kevin. 2017. "Unlocking the Statistics of Slavery Chance". *Journal of the American Statistical Association*. 305-12.(3): 5-12.
3. Duvnjak, Valentina. 2009. „Značaj socijalne politike u BiH za smanjenje siromaštva“. Rad prezentovan na Međunarodnom naučnom skupu Društvena kriza i prevazilaženje siromaštva u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, Defendologija Centar za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja, Zbornik radova, Banja Luka, BiH, 413-431.
4. Duvnjak, Valentina. 2018. "The effects of reducing the costs if living adjustments and a salary increase to improve consumption". *Business studies*. 10(19-20):25-37.
5. Duvnjak, Valentina. 2018. "Coping with Business Crisis in the EU Periphery: A Case of Bosnia and Herzegovina". *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*. 20(2):196-210.
6. European Court of Human Right. 2013. *European Convention on Human Rights*. Council of Europe F-67075 Strasbourg cedex. Accessed April, 2. 2020. https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf
7. Herceg Pakšić, Barbara i Jukić, Miroslav. 2016. Primjena konvencijskog prava u području zabrane ropstva i prisilnog rada: Europski standardi i hrvatska postignuća. *Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu*. 23 (2):281-310. Accessed January 5. 2020. <https://hrcak.srce.hr/177432>.
8. Hodal, Kate. 2019. "One in 200 people is a Slave. Why?" *The Guardian, International edition*. Accessed January 5. 2020. <https://www.theguardian.com/news/2019/feb/25/modern-slavery-trafficking-persons-one-in-200>.
9. International Labour Organization. 2014. "Profits and Poverty: The economics of forced labour". Geneva.
10. International Labour Organization. 1926. "Slavery Convention". Accessed January 5. 2020. [ilo_1926_slavery_convention_en.pdf](https://ec.europa.eu/anti-trafficking/ilo_1926_slavery_convention_en.pdf), <https://ec.europa.eu/anti-trafficking>.
11. International Labour Office. 2017. "Global estimates of modern slavery: Forced labour and forced marriage". Accessed January 5. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_575479.pdf.
12. Kara, Siddharth. 2009. *Sex Trafficking: Inside the Business of Modern Slavery*. New York: Columbia University Press.
13. Kara, Siddharth. 2017. *Modern Slavery – A Global Perspective*. New York: Columbia University Press.
14. Kelly, Annie. 2017. "Modern-day slavery in focus: 'Human life is more expendable': why slavery has never made more money". *The Guardian*. Accessed January 5, 2020. <https://www.theguardian.com/global-development/2017/jul/31/human-life-is-more-expendable-why-slavery-has-never-made-more-money>.
15. Musa, Irena. 2017. „Trgovina ljudima – ropstvo 21. Stoljeća“. *Hum*. 12 (17-18): 88-112. Accessed January 5, 2020. <https://hrcak.srce.hr/200585>
16. National Archives. 2020. "Declaration of Independence". Accessed January 5, 2020. <https://www.archives.gov/founding-docs/declaration-transcript>.
17. Pupovac, Drago and Budić, Hrvoje and Marinac, Antun. 2019. „Achieving dynamic stability of organization in knowledge economy“. *Journal of Sustainable Development*. 9(23): 57-71.

18. Pupavac, Drago and Maršanić, Robert and Krpan, Ljudevit. 2019. “Elasticity of Demand in Urban Traffic Case Study: City of Rijeka“*Periodica Polytechnica Transportation Engineering*. 48(13): 7. doi:10.3311/PPtr.11750.
19. Pupavac, Drago. 2015. „Održivi razvoj - novo lice ekonomije“. *Socijalna ekologija*. 24(2-3) 103-123. doi:10.17234/SocEkol.24.2.2.
20. Pupavac, Drago. 2015.“The ghost of Herzberg motivational theory: motivators and demotivators.“ *International journal Vallis Aurea*. 1: 15-25. doi:10.2507/IJVA.1.1.2.2
21. Rafajac, Ozren i Pupavac, Drago. 2017. „, Organizacijska inteligencija u Republici Hrvatskoj“. *Ekonomski pregled : mjesečnik Hrvatskog društva ekonomista Zagreb*. 68 (1): 88-106.
22. Sarich, Jody and Olivier, Michele and Bales, Kevin. 2016. Forced Marriage, Slavery, and Plural Legal Systems: An African Example“. *Human Rights Quarterly*. 48(2): 450-476.
23. Van Der Linden, Marcel. 2011. Appendix: An Act For The Abolition Of The Slave Trade 47° Georgii III, Session 1, Cap. XXXVI, in *Humanitarian Intervention and Changing Labor Relations*. Netherlands:Brill.
24. Vukmirović, Slavomir and Pupavac, Drago and Šehanović, Jusuf. 2016. “Modeling and Visualization of Quadratic Assignment Problems on the Example of Plant Location“. *Montenegrin journal of economics*. 12(4): 29-39.
25. Walk Free Foundation. 2018. “The Global Slavery Indeks“. Accessed January 5, 2020. <https://www.globallslaveryindex.org/>

Statističke baze

1. <http://statisticstimes.com/economy/countries-by-gdp-capita-ppp.php>)
2. <https://www.slavevoyages.org/assessment/estimates>
3. <https://www.statista.com/statistics/301095/global-slavery-index/>